

گزارش مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری نشان می‌دهد

امکان بازتوزیع ۲۵ میلیارد دلار یارانه انرژی

گزارش انرژی

ارزیابی یک طرح پژوهشی که توسط مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری تهیه شده نشان می‌دهد تلاش‌ها برای هدف‌گذاری یارانه‌ها به سمت سوخت‌های خاص برای افزایش دسترسی فقرا، غالباً با شکست مواجه شده و یارانه‌ها به گروه‌های پردرآمد منتقل شده است. از این رو این پژوهش بر اصلاح نظام یارانه‌های انرژی ایران با رویکرد جدید بازتوزیع این یارانه‌ها، تأکید دارد.

در سال‌های اخیر، تمرکز دولت‌ها عمدتاً بر مصرف‌کننده نهایی بوده است و توجه کافی به عوامل اصلی هدررفت انرژی در سمت عرضه نشده است. با این حال، تعدادی از راهکارهای غیرقیمتی و مبتنی بر بهینه‌سازی نیز تصویب شده‌اند، اما نتایج ملموسی نداشته‌اند.

به عنوان مثال، دهک‌های بالای درآمدی که معمولاً مصرف بیشتری از انرژی دارند، از یارانه‌های بیشتری برخوردار می‌شوند. در مقابل، دهک‌های کم‌درآمد که غالباً

انومبیل شخصی ندارند، سهم ناچیزی از این یارانه‌ها دریافت می‌کنند. بطوری‌که این موضوع نه تنها به تشدید نابرابری‌ها منجر شده، بلکه فاصله طبقاتی را نیز افزایش داده است.

ضریب جینی که نشان‌دهنده نابرابری درآمدی در جامعه است، از ۰.۳۷ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۰.۳۹ درصد در سال ۱۴۰۰ افزایش یافته است. این افزایش نشان‌دهنده وضعیت نابرابری در کشور است و نیاز به اصلاحات اساسی در سیاست‌های یارانه‌ای را ضروری می‌سازد. به استناد پژوهش ارائه شده از مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری، با ارائه نظام بازتوزیع یارانه‌های انرژی بر اساس ساختار موجود و تعامل مردم در مباحث کاهش هدررفت، ارتقای بهره‌وری و افزایش درآمدهای دولت میسر می‌شود. تحلیل‌های انجام شده نشان می‌دهد که این نظام می‌تواند به کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای، توانمندسازی انسانی و مالی در مناطق محروم و همچنین کاهش نسبت مخارج دهک دهم به دهک اول هزینه‌ای کمک کند. با این رویکرد، انتظار می‌رود سرانه مصرف برق و گاز در بخش خانگی به طور قابل توجهی کاهش

یابد و درآمدهای حاصل از اجرای این طرح بتواند منابع مالی لازم برای توسعه زیرساخت‌های حوزه انرژی و حمل‌ونقل را تأمین کند.

صرفه جویی مالی برای دولت

بنابر محاسبات صورت گرفته در این گزارش پژوهشی، میزان یارانه‌های برق و گاز می‌تواند طی ۵ سال از ۳۴۸۲ هزار میلیارد تومان، معادل ۶۹.۶۶ میلیارد دلار به ۲۱۹۵ هزار میلیارد تومان برابر با ۴۳.۸ میلیارد دلار با فرض قیمت‌های ثابت سال ۱۴۰۲ و نرخ تسعیر ۵۰ هزار تومان کاهش داد. این میزان کاهش را می‌توان برابر با یک چهارم کل بودجه عمومی کشور در سال ۱۴۰۲ برآورد کرد.

مطالعات صورت گرفته در این گزارش پژوهشی نشان می‌دهد که با آزادسازی منابع حاصل از یارانه‌های انرژی، حدود ۲۵ میلیارد دلار از بودجه عمومی کشور قابل باز توزیع خواهد بود و همین منابع می‌توانند به ترمیم شکاف‌های موجود و افزایش درآمدهای دولت کمک کنند. این رویکرد نه تنها موجب صرفه‌جویی مالی برای دولت خواهد شد، بلکه می‌تواند جریان درآمدی آن را نیز افزایش

با این رویکرد،

انتظار می‌رود

سرانه مصرف

برق و گاز

در بخش

خانگی به طور

قابل توجهی

کاهش یابد

و درآمدهای

حاصل از

اجرای این

طرح بتواند

منابع مالی

لازم برای

توسعه

زیرساخت‌های

حوزه انرژی و

حمل‌ونقل را

تأمین کند

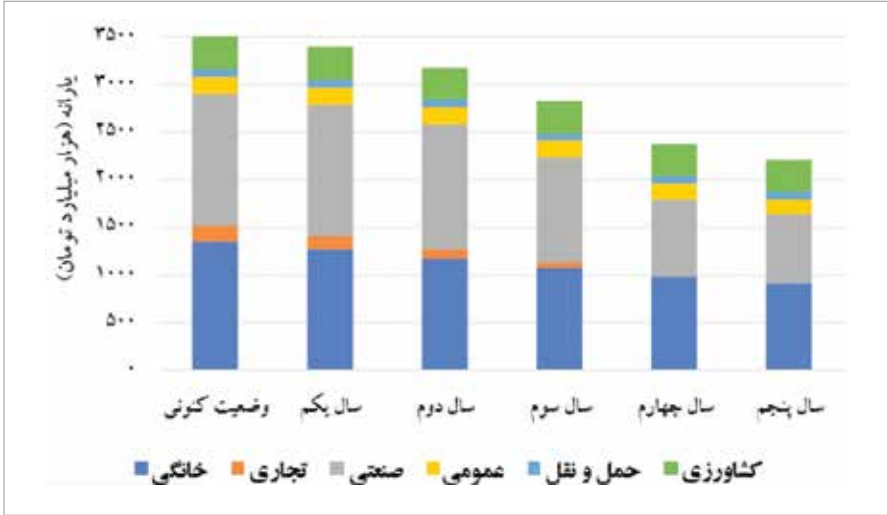
دهد. با باز توزیع یارانه‌ها، تخصیص عادلانه منابع میان خانوارهای کم‌درآمد تضمین شده و ظرفیت کاهش نابرابری‌ها و کسری بودجه نیز تقویت می‌شود. همچنین، منطقی شدن قیمت‌ها در زنجیره تأمین انرژی، انگیزه لازم را برای تولیدکنندگان ایجاد خواهد کرد تا اتلاف منابع را کاهش دهند و سرمایه‌گذاران را تشویق به بهینه‌سازی مصرف انرژی کند. آزادسازی منابع حاصل از یارانه‌های انرژی می‌تواند پیامدهای اقتصادی مثبتی به همراه داشته باشد. با کاهش تخصیص حامل‌های انرژی و آزادسازی منابع، دولت می‌تواند به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های ارتقای بهره‌وری انرژی بپردازد.

به طور خاص، صرفه‌جویی در مصرف انرژی و کاهش هزینه‌های یارانه‌ای می‌تواند ظرفیت‌های صادراتی جدیدی برای بخش انرژی کشور ایجاد کند. این امر بویژه در حوزه نفت و گاز حائز اهمیت است.

افزایش درآمدهای مورد وصول دولت

بر اساس نتایج این گزارش پژوهشی، با باز توزیع منابع یارانه‌ای، میزان درآمدهای مورد وصول دولت نیز از دو طرف با افزایش مواجه می‌شود.

اول اینکه به واسطه صرفه‌جویی انجام شده در بخش‌های مختلف، ظرفیت‌های صادراتی و درآمدهای ارزی جدیدی برای بخش انرژی کشور بویژه نفت و گاز گشوده

خواهد شد. دوم آنکه یارانه‌هایی که به ازای این مصارف پیش از این اختصاص می‌یافت نیز از چرخه خارج خواهد شد و بهای اضافه مصرف نیز با قیمت غیر یارانه‌ای دریافت می‌شود.

علاوه بر این، به واسطه آزادسازی منابعی از حامل‌های انرژی به صورت سالانه (مانند کاهش ۵ درصدی تخصیص حامل‌های انرژی در مصارف مربوطه) این بخش را می‌توان به عنوان افزایش ظرفیت صادرات یا مصرف داخلی با قیمت صادراتی در نظر گرفت، که درآمدی متغیر اما بر مبنای محاسبات تا ۷۵ میلیارد دلار در اختیار دولت قرار خواهد داد تا بتواند بر طرح‌های ارتقای بهره‌وری انرژی سرمایه‌گذاری یا در صنعت نفت و گاز با توجه به نیاز مبرم این صنعت سرمایه‌گذاری شود.

باید یادآور شد، شمشیر دو لبه محاسبات ارزی موجب می‌شود تا در صورت نوسان‌های شدید نرخ ارز، قیمت‌های حامل‌های انرژی نیز دچار نوسان شدید شده و علاوه بر اینکه اهداف مد نظر طرح برای افزایش درآمدها و سرمایه‌گذاری در صنعت بالا دست را برآورده نخواهد کرد و این موضوع موجب فشار زیادی به دهک‌های کم درآمد می‌شود؛ پس بپایه نیست اگر گفته شود لازمه پایداری و درآمدهای ارزی و کنترل ارزی ریال و سپس مهار نرخ تورم است.

خبر

رد زنی معاملات رمزارز برای مالیات‌ستانی

سخنگوی سازمان امور مالیاتی، گفت: «امکان شناسایی درآمدهای حاصل از معاملات رمزارز وجود دارد و این درآمدها شامل قانون مالیات می‌شود.» مهدی موحی درباره شناسایی درآمد حاصل از معاملات رمزارز اظهار کرد: «زمانی امکان شناسایی درآمد معاملات رمزارز خارجی وجود دارد که یک بستر اطلاعات در سیستم تراکنش بانکی داشته باشیم که این بستر مشخص کند وقتی درآمد رمزارزها به ریال تبدیل می‌شوند، منبع آن تراکنش چه بوده است.» وی درباره سازوکار مالیات‌ستانی از معاملات رمزارزها در صورت رسمی و قانونی شدن این معاملات، گفت: «هر معاملاتی که منجر به درآمدزایی و سود شود طبیعتاً طبق قوانین موجود مشمول مالیات خواهد شد، بنابراین معاملات رمزارز هم مشمول همین احکام قانونی خواهد شد بطوری‌که اگر فردی صرافی داشته باشد با خرید و فروش رمزارز، از طریق زیرساخت و ولت داخلی، می‌توان میزان درآمد آن فرد را شناسایی کرد و این درآمد می‌تواند مشمول موضوع ماده ۹۳ قانون مالیات‌های مستقیم و مشمول مالیات‌ستانی شود.»

وی با بیان اینکه امکان شناسایی درآمدهای حاصل از معاملات رمزارز وجود دارد، ادامه داد: «این درآمدها قابل شناسایی است اینکه کدام صرفاً با تبادل چه میزان رمزارز چه سودی دریافت کرده و طبیعتاً میزان سود مشمول مالیات می‌شود.»

سخنگوی سازمان امور مالیاتی با اشاره به احتمال وضع احکام و قوانین جدید برای مالیات‌ستانی از معاملات رمزارز گفت: «مالیات‌ستانی از معاملات رمزارز ممکن است نیازمند قوانین جدیدی باشد که در آن زمان همان‌طور که بانک مرکزی چنین فرآیندی را طراحی کرده، لازم است درباره مالیات هم تصمیمات جدیدی بگیرد و در قوانین جدید درباره رمزارز، نظام مالیاتی هم احکامی را برای وصول درآمد از این منابع طراحی و ایجاد کند.»

موحی در پاسخ به این سؤال که این قوانین جدید مالیاتی را کدام نهاد تدوین و تعیین می‌کند، افزود: «هر قانونی طبق اصل ۵۱ قانون اساسی باید از مسیر مجلس صورت بگیرد و مجلس آن را مورد بررسی قرار دهد البته سازمان امور مالیاتی و بانک مرکزی می‌توانند در این باره پیشنهادهای داشته باشند و طبیعتاً همراهی وزارت اقتصاد و به طور خاص سازمان امور مالیاتی را هم می‌طلبد.»

وی در پاسخ به این سؤال که با توجه به اینکه در حال حاضر مردم بدون پرداخت مالیات معاملات رمزارز را انجام می‌دهند، چه نیازی است که با پرداخت مالیات این معاملات را انجام دهند و مالیات چه ریسکی را برای معامله‌گران پوشش می‌دهد؟ گفت: «بله در حال حاضر هم بدون پرداخت مالیات این معاملات انجام می‌شود و مانعی هم وجود ندارد، اما بحث این است که اگر بانک مرکزی رمزارز جدیدی را تعریف کند که یک ولت، کیف پول و بستر خاص و داخلی داشته باشد، از آنجایی که زیرساخت آن هم وجود دارد و می‌توان معاملات را شناسایی کرد؛ بنابراین طبیعتاً سازمان امور مالیاتی می‌تواند با اتکا به داده‌های بسترهای داخلی از این معاملات مالیات اخذ کند.» سخنگوی سازمان امور مالیاتی ادامه داد: «برای مثال افراد همین الان تتر خرید و فروش می‌کنند و تتر ممکن است که برای ما در حال حاضر قابل رصد نباشد، اما اگر معامله با رمزارز داخلی و مورد نظر بانک مرکزی انجام شود، این معاملات با توجه به داده‌های زیرساخت‌ها برای ما قابل شناسایی است.» وی تأکید کرد: «نکته بعدی شناسایی درآمد معاملات رمزارزهای خارجی است و اینکه درآمد رمزارز خارجی را چه زمانی می‌توانیم شناسایی کنیم؟ زمانی امکان شناسایی درآمد معاملات رمزارز خارجی وجود دارد که یک بستر اطلاعات در سیستم تراکنش بانکی داشته باشیم که این بستر مشخص کند وقتی درآمد رمزارزها به ریال تبدیل می‌شوند، منبع آن تراکنش چه بوده است.»

در گفت و گو با

دکتر امیر رحیمی قاضی کلابه مدیر عامل گروه سرمایه‌گذاری صدر آبرین مطرح شد

چالش‌های سرمایه‌گذاری اقتصادی

■ **لطفاً کمی درباره تاریخچه و مأموریت شرکت سرمایه‌گذاری صدر آبرین توضیح دهید؟**

هدینگ سرمایه‌گذاری صدر آبرین با هدف تحقق شعار «معن جاپگزین نفت»، در سال ۱۳۹۹ فعالیت خود را در حوزه زنجیره معدن آغاز کرد. این شرکت با ایجاد حلقه‌های اکتشاف، استخراج، فرآوری، بازرگانی و لجستیک، برنامه‌ریزی جامعی برای کشف حلقه‌های مفقوده و راکد در زنجیره صنعت معدن تدوین نمود. در این راستا، با بهره‌گیری از دانش نیروهای جهادی دانشگاهی و توانمندی پرسنل پرباشقه اجرایی در بخش معدن، سند چشم‌انداز پنج‌ساله گروه تدوین شد. از سال ۱۴۰۲، گروه سرمایه‌گذاری صدر آبرین با فعال‌سازی پنج شرکت تابعه، به‌صورت تخصصی در هر یک از حلقه‌های زنجیره معدن، فعالیت خود را به مرحله اجرا درآورد.

با نگاهی به کارنامه دو سال اخیر فعالیت‌های اجرایی، به لطف خدا و همت پرسنل مجموعه، امیدواریم در پایان برنامه پنج‌ساله، شرکت با حضور در بین پنج شرکت برتر حوزه معدن و صنایع معدنی در بخش اکتشاف، گامی تأثیرگذار در مقیاس ملی برداشته و بستری مناسب برای ادامه فعالیت‌ها در مقیاس فراملی نهادینه گردد.

■ مهمترین چالش‌های سرمایه‌گذاری در شرایط فعلی اقتصادی کشور چیست؟

چالش‌ها همواره به‌عنوان بخشی جدایی‌ناپذیر از فرآیند پیشرفت و تحول وجود داشته‌اند و این شرکت نیز از این قاعده مستثنی نیست. ضمانت حفظ ارزش سرمایه همواره به‌عنوان اصلی‌ترین دغدغه سرمایه‌گذاران مطرح بوده و در گام بعدی، ایجاد ارزش‌افزوده در کانون توجهات سرمایه‌گذاری‌ها قرار دارد. این موضوعات در

شرایط تورمی اقتصاد و تحریم‌های تحمیلی امروز کشور، نیاز به توجه ویژه دارد. از سوی دیگر، سرمایه‌گذاری در صنعت معدن نیازمند طی کردن دوره‌های تنفس زمانی برای خلق ارزش‌افزوده است و این ماهیت ذاتی فعالیت‌های اکتشافی و بهره‌برداری محسوب می‌شود.

مدیریت این دو موضوع در کنار یکدیگر، نیازمند استفاده هم‌زمان از دانش و تجربه است تا بتوان با به‌کارگیری اصول سرمایه‌گذاری در کنار فنون معدنی، از دوران کاشت و داشت عبور کرد و به فصل برداشت رسید. انتخاب سیاست‌های سرمایه‌گذاری دارای محور یا ارزش‌محور نیز از اهمیت بالایی برخوردار است که نیاز به تبحر و توجه ویژه در صنعت معدنی دارد.

■ بازدهی سرمایه‌گذاری‌های شرکت در سال گذشته چگونه بوده است و طی امسال چند درصد از اهدافی که مشخص کرده بودید محقق شده؟

همان‌طور که اشاره شد، کسب بازدهی در صنعت معدن نیازمند صرف زمان است و ایجاد ارزش در کوتاه‌مدت تقریباً امری محال به‌نظر می‌رسد. گروه سرمایه‌گذاری صدر آبرین نیز در این مسیر تعالی قرار گرفته و در سال‌های ابتدایی فعالیت خود به اهداف تعیین‌شده دست یافته است.

انتصاب مدیران عامل و اعضای مؤثر هیأت‌های مدیره برای فعال‌سازی پنج شرکت عملیاتی و اجرایی حاضر در زنجیره معدن، راه‌اندازی فعالیت‌های تجاری بخش معدن در حوزه بازرگانی، تأمین ماشین‌آلات حفاری مغزه‌گیری و پودری در بخش اکتشاف، تأمین ماشین‌آلات و دستگاه‌های تجهیزاتی معدنی در بخش استخراج، و مشارکت در بهره‌برداری از معادن با مشارکت مردمی،

از جمله دستاوردهای مجموعه در دو سال نخست فعالیت‌های خود بوده است. سال آینده نیز ادامه فعالیت‌ها با بودجه‌بندی لازم طبق برنامه اهداف چشم‌انداز پنج‌ساله ادامه خواهد یافت.

■ برنامه‌های آینده شرکت برای توسعه و گسترش فعالیت‌ها چیست و چه چشم‌اندازی برای سال آینده دارید؟

فعالیت در حوزه معدن به دلیل ماهیت اجرایی آن، در زمره فعالیت‌های زودبازده قرار نمی‌گیرد و دستیابی به اهداف و خلق ارزش‌افزوده نیازمند صرف زمان است. طبق مفاد سند چشم‌انداز اهداف پنج‌ساله شرکت، توسعه و گسترش ماهانه فعالیت‌ها به‌طور خاص در برنامه اجرایی لحاظ شده است. تثبیت اهداف به‌دست‌آمده، ایجاد ثبات در اجرای هدفمند فعالیت‌ها، توسعه ناوگان ماشین‌آلات و ایجاد هم‌افزایی بین شرکت‌های تابعه، از جمله مهمترین فعالیت‌های این آینده تعیین شده‌اند که اجرای آن‌ها با جدیت پیگیری خواهد شد.

■ آیا قصد عرضه سهام در بورس یا جذب شرکای استراتژیک جدید را دارید؟

قطعاً برای افزایش فعالیت‌های اجرایی و اشتغال‌زایی، نیاز به جذب سرمایه‌گذاران جدید وجود دارد. یکی از برنامه‌های این مجموعه، مردمی‌سازی فعالیت‌ها با استفاده از سرمایه‌های مردمی است که طبق مفاد سند چشم‌انداز اهداف پنج‌ساله شرکت، توسعه و گسترش ماهانه فعالیت‌ها به‌طور خاص در برنامه اجرایی لحاظ شده است. در پایان، از شما صاحبان رسانه که با معرفی فعالان عرصه صنعت، ما را در بهبود شرایط اقتصادی کشور یاری می‌رسانید، کمال تشکر را دارم.